

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ελισάβετ Μυρογιάννη-Αρβαντιδη
Εκπαιδευτικός - Μουσειολόγος

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερα μουσεία και εφορείες αρχαιοτήτων στην Ελλάδα προσφέρουν, ή αισθάνονται την ανάγκη να προσφέρουν, εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές. Οι άνθρωποι που τα πραγματοποιούν ονομάζονται *εμπυχυατές* (λέξη που αποδίδει τον αντίστοιχο γαλλικό όρο) ή *ερμηνευτές* (ερμηνεία του αντίστοιχου αγγλοσαξονικού όρου), ή, σύμφωνα με τον πιο πρόσφατο και προσφιλή τίτλο, *μουσειοπαιδαγωγοί*. Θα προσπαθήσουμε να ορίσουμε αυτό το νέο επάγγελμα διερευνώντας ορισμένες πτυχές του: ποιος είναι ο ρόλος του μουσειοπαιδαγωγού, τι καλείται να γνωρίζει, τι πρέπει να φέρει εις πέρας. Τέλος, ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του επαγγέλματος σε σχέση με τον εκπαιδευτικό που δουλεύει στο σχολείο.

Είναι γνωστό, και έχει αναφερθεί πια αρκετά συχνά στην κριτική που έγινε στην ελληνική αρχαιολογία, ότι αυτή στερείται κοινωνικού και παιδευτικού ρόλου¹. Πρόσφατα, ωστόσο, το ίδιο το υπουργείο Πολιτισμού παρακίνησε έντονα τις εφορείες και τα μουσεία να αναλάβουν και να διεκπεραιώσουν εκπαιδευτικά προγράμματα. Έτσι, όλο και συχνότερα προσφέρονται εκπαιδευτικά προγράμματα, αν και αρκετά αποσπασματικά, και πάντως όχι με τρόπο που να καλύπτει τις ανάγκες όλων των σχολείων στα οποία απευθύνονται. Θα έλεγε κανείς

ότι οι προσπάθειες που γίνονται, συχνά με πολύ αξιολογικά αποτελέσματα, επιδιώκουν κυρίως να φέρουν εις πέρας ένα ακόμη καθήκον που τους ανατέθηκε, ή εκπληρώνουν μια ανάγκη αυτοεπιβεβαίωσης. Καθόλου περίεργο. Ξαφικά ανατέθηκε στους αρχαιολόγους ένας παιδαγωγικός ρόλος, τον οποίο έως τώρα όχι μόνο δεν είχαν οραματιστεί, αλλά και είχαν πάντα υποτιμήσει. Ωστόσο, με την επιρροή του *νέου ανέμου που φυσάει*, οι εφορείες, άλλες περισσότερο και άλλες λιγότερο, μοιάζουν να ανταποκρίνονται. Νέοι συνήθως αρχαιολόγοι, με κλίση στη διδασκαλία, αναλαμβάνουν να στήσουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τέτοιο που να μεταδίδει ευχάριστα γνώση σχετική με το αντικείμενο του μουσείου. Μερικές φορές οι νέοι αυτοί έχουν κιόλας διδακτική πείρα, καθώς ενδέχεται να έχουν διδάξει σε σχολεία ως καθηγητές ή να δούλεψαν ως φοιτητές παλιότερα σε εκπαιδευτικά προγράμματα ως εμπυχυατές. Είναι λοιπόν τις περισσότερες φορές αρχαιολόγοι χωρίς θεωρητική γνώση στα παιδαγωγικά, κάτι που το στερούνται εξάλλου και οι περισσότεροι καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δεν πρέπει πάντως να ξεχνάμε ότι το ένα συνθετικό της λέξης του τίτλου τους είναι η παιδαγωγική. Το πρώτο συνθετικό, από την άλλη μεριά, είναι το μουσείο, που προσδιορίζει και το αντικείμενό τους. Συνάγεται λοιπόν ότι έχουμε να κάνουμε με έναν παιδαγωγό του μουσείου.

Ας δούμε τώρα το έργο που καλείται ο μουσειοπαιδαγωγός να φέρει εις πέρας, ώστε να επισημάνουμε και τις δεξιότητες που το έργο του απαιτεί. Αυτό, όπως συμβαίνει και με το επάγγελμα του μουσειολόγου, δεν είναι καθαρί-

1. Ομοδική δουλειά στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Η Θεσσαλονίκη στην παλαιοχριστιανική εποχή", στην αίθουσα "Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία" του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης. (Φωτ. από το Αρχείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου.)

οιόμοιο. Είναι δηλαδή ο μουσειοπαιδαγωγός αυτός που εκτελεί ένα πρόγραμμα, ή είναι αυτός που ετοιμάει και σχεδιάζει κιόλας το πρόγραμμα; Το πράγμα διαφέρει σημαντικά. Ένας μουσειοπαιδαγωγός που εκτελεί ένα πρόγραμμα πρέπει να έχει κυρίως τις αρετές του εκπαιδευτικού. Να αγαπάει τα παιδιά και να χαίρεται να δουλεύει μαζί τους, να έχει υπομονή και γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε ηλικίας. Βεβαίως, πρέπει να χαίρεται ναμβαίνει όσο γίνεται περισσότερα για το αντικείμενό του, καθώς οι ερωτήσεις των παιδιών είναι πολλές φορές απρόσμενες και δεν σκοντάφτουν σε κοινωνικά στερεότυπα. Ωστόσο, σε τελευταία ανάλυση, το έργο φαίνεται πολύ πιο εύκολο από του δασκάλου και του καθηγητή, καθώς δεν χρειάζεται να προετοιμάσει καθημερινά για τρία ή περισσότερα διαφορετικά αντικείμενα. Θα πρέπει ίσως να αναφερθεί εδώ ότι ως εμπυκωτές εργάζονται πολλοί φορές φοιτητές, κάτι που απαγορεύεται ρητά για το σχολικό χώρο.

Το πράγμα αλλάζει εντελώς αν πρόκειται να φτιάχνει ο ίδιος ο μουσειοπαιδαγωγός τα προγράμματα που θα υλοποιηθούν. Αυτό το εγχείρημα είναι πράγματι πολύ πιο προκλητικό, αλλά και πολύ πιο δύσκολο και υπεύθυνο. Ούτε λίγο ούτε πολύ, καλείται να παίξει το ρόλο του συντάκτη, ενός τμήματος εστώς, αυτού που στο σχολείο καλείται αναλυτικό πρόγραμμα, το ρόλο του συγγραφέα βιβλίου, στην περίπτωση μάλιστα που ετοιμάζεται φάκελος εκπαιδευτικού για να δίνεται στα σχολεία, και το ρόλο του εκπαιδευτικού, όταν ο ίδιος εκτελεί το πρόγραμμα. Συγχρόνως, σε περίπτωση που υπάρχει φιλοδοξία να απευθυνθεί και στους εκπαιδευτικούς, δασκάλους και καθηγητές, προσπαθώντας να τους παρακινήσει να αναλάβουν στο ελάχιστο τη διεκπεραίωση του συγκεκριμένου προγράμματος, αναλαμβάνει και το ρόλο του επιμορφωτή εκπαιδευτικών. Ένας ακόμη, προς στιγμήν εν δυνάμει, ρόλος δεν θα αργήσει ίσως να του παραχωρηθεί και στην Ελλάδα. Αυτός δηλαδή που θα τον κάνει να συμμετέχει στο στάσιο εκθέσεων έτσι ώστε μουσειακές εκθέσεις, τουλάχιστον επαρχιακών πόλεων, να απευθύνονται άμεσα στους μαθητές, οι οποίοι, ούτως ή άλλως, αποτελούν και το κυριότερο κοινό τους.

Γίνεται μεμιάς φανερό το προσόντα απαιτούνται από ένα τέτοιο πρόσωπο. Πρώτα-πρώτα, καλή γνώση του υλικού το οποίο καλείται να ερμηνεύσει. Είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να μεταδώσουμε γνώση που δεν κατέχουμε. Αν μιλάμε για αρχαιολογικά μουσεία, θα πρέπει να υπάρχει καλή γνώση της εποχής στην οποία αναφερόμαστε καθώς και των αντικειμένων τα οποία καλούμαστε να ερμηνεύσουμε. Απαραίτητο σημείο εκκίνησης, βέβαια, πρέπει να είναι ότι το μουσείο ασχολείται κυρίως με τα αντικείμενα, σε αντίθεση με τα κείμενα του σχολείου. Θα πρέπει λοιπόν το πρόγραμμα να στηρίζεται και να δείχνει τη δύναμη και τις δυνατότητες των αντικειμένων. Διεξοδική γνώση των συλλογών λοιπόν είναι απαραίτητη για όσο το δυνατόν καλύτερο αποτέλεσμα. Εδώ υπάρχει συνήθως μια δυσκολία. Εκτίθενται συχνά αντικείμενα που δεν είναι δημοσιευμένα, οπότε είναι πολύ δύσκολο να μιλήσει κανείς ικανοποιητικά γι' αυτά, αν ολνωδιόλου επιτρέπεται να μιλήσει γι' αυ-

τά. Θα πρέπει λοιπόν πρώτα να ανακαλύψει ποια αντικείμενα είναι δημοσιευμένα και ποια όχι. Στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να βρει τα σχετικά πρόσωπα και να ζητήσει άδεια για να χρησιμοποιήσει κάποια αντικείμενα ως παιδαγωγικό υλικό. Εδώ να γίνει μια διευκρίνιση. Δεν ισχύει η άποψη ότι, αφού κανείς θα απευθυνθεί σε παιδιά, δεν χρειάζεται να γνωρίζει όλες τις λεπτομέρειες, ισχύει και εδώ αυτό που ισχύει και όταν κανείς γράφει θέατρο για παιδιά: Πρέπει να γράφει ακριβώς όπως και για μεγάλους, μόνο καλύτερα.

Περνάμε τώρα στο δεύτερο συνθετικό του όρου που χαρακτηρίζει τον μουσειοπαιδαγωγό. Θα πρέπει δηλαδή όχι μόνο να επιλέξει από αυτό το υλικό κάτι που ως θέμα βρίσκεται κοντά στα ενδιαφέροντα των παιδιών της συγκεκριμένης ηλικίας στα οποία απευθύνεται, αλλά και να μεταδώσει αυτή τη γνώση με την καλύτερη δυνατή μέθοδο. Το πρώτο που θα χρειαστεί, βέβαια, είναι εποπτικό υλικό. Αυτό αποκαλύπτει μια άλλη αδυναμία που υπάρχει στα ελληνικά μουσεία. Ανακαλύπτει κανείς ότι δεν υπάρχουν αναπαραστάσεις από τα οικεία μνημεία, και πολύ περισσότερο από σκηνές καθημερινής ζωής της εποχής, και θα πρέπει να ανατρέξει για άλλη μια φορά σε ξένα βιβλία ώστε να γίνουν κατανοητά κάποια πράγματα. Αυτό όμως θα πρέπει επιτέλους να αποφευχθεί και να παραχθεί πρωτότυπο υλικό για μνημεία και αντικείμενα που υπάρχουν στα ελληνικά μουσεία. Δυστυχώς, ακόμη και όταν υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί ένας σχεδιαστής για να γίνουν τέτοιες αναπαραστάσεις, διαπιστώνεται ένας φόβος να οπτικοποιηθούν αυτά που με πολύ μεγαλύτερη ευκολία γράφονται. Δεν γίνεται εύκολα κατανοητό ότι το παιδί, που δεν έχει παραστάσεις, είναι δύσκολο να αντιληφθεί την αρχιτεκτονική ή οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις μέσα από αφηρημένες περιγραφές και ειδική ορολογία. Διαπιστώνεται δηλαδή μια έλλειψη αυτοπεποίθησης, αφού πολύ ευκολότερα δείχνουμε προτεινόμενες αναπαραστάσεις από ξένα βιβλία. Ας θυμίσουμε εδώ ότι η γνωστή αναπαραστάση του μεγάρου της Πύλου², αν και

Σημειώσεις

1. Katsakis, K., 1991. "The powerful past: theoretical trends in Greek archaeology", στο Hodder, I. (ed.), *Archaeological Theory in Europe*, Routledge, London and New York.
2. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, 1970, Εκδόσεις Αθηνών, Αθήνα, τόμος Α, σ. 305.
3. Κοκκινίδου, Δ. - Νικολαΐδου, Μ., 1993. *Η αρχαιολογία και η κοινωνική ταυτότητα του φύλου: προσεγγίσεις στην αιτιακή προϊστορία*. Βάνος, Θεσσαλονίκη.
4. Ucko, P. J. (ed.), 1995. *Theory in Archaeology: A World Perspective*, Routledge, London and New York.
5. Φραγκοδάση, Α. - Δογάνη, Θ. (επιμέλεια), 1997. *Τι έσ' η πατρίδα μας; Εθνοκεντρισμός στην εκπαιδευτική Αλεξάνδρεια*, Αθήνα.
6. Δημόγιανος, Α., 1974. *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*. Εστία, Αθήνα.
7. Hooper-Greenhill, E., 1994. *Museums and their Visitors*, Routledge, London and New York, σ. 53.
8. Hooper-Greenhill, E., 1994. *Museum and Gallery Education*, Leicester University Press, Leicester, London and New York.
9. Καλούρη-Αντωνοπούλου, Ρ., Κόσσιου, Χ., 1988. *Το Μουσείο μέσο τέχνης και αγωγής*. Καστανιώτης, Αθήνα.

2. "Παραπρωτόταξο τα αντικείμενα". Εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης. (Φωτ. από το Αρχείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου.)

έχει δεχθεί αρκετή κριτική³, κοσμεί τα εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου και είναι αυτή που πάντα δείχνουμε όταν αναφερόμαστε στο μέγρο. Ούτως ή άλλως, η δουλειά για παιδιά προϋποθέτει την παραγωγή εικόνων με εντελώς άλλο σκεπτικό, γιατί απευθύνεται σε κοινό με διαφορετικές ανάγκες, ένα κοινό που παρακολουθεί στην τηλεόραση (σε γνωστές εκπομπές) τον αποδομημένο Ηρακλή και τη Ζίνα.

Θα πρέπει βέβαια το όλο πρόγραμμα να είναι κατάλληλα διαμορφωμένο για την αντίστοιχη ηλικία. Δεν αποκλείεται, ταλέντο ή πείρα να αναπληρώνουν προσωρινά την έλλειψη παιδαγωγικής κατάρτισης. Φαντασία, χιούμορ και ευαισθησία καθώς και γνώση καλών παιδικών βιβλίων που κυκλοφόρησαν να μπορούσαν να βο-

θήσουν πολύ. Ξεκάθαροι στόχοι στη διαμόρφωση του προγράμματος, διεπιστημονική προσέγγιση και σύνδεση με τα σχολικά εγχειρίδια θα έκαναν ελκυστικότερο και πιο ωφέλιμο το πρόγραμμα για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Τολμηρές δραματοποιήσεις, όπου μαθητές και συνοδοί δάσκαλοι είναι ντυμένοι με κοστούμια εποχής και συνεργάζονται με επαγγελματίες ηθοποιούς ειδικούς στο θέατρο με παιδιά, είναι ακόμη μακριά από την ελληνική πραγματικότητα. Το θεατρικό παιχνίδι εξάλλου αποτελεί σπάνια πρακτική και στο ελληνικό σχολείο.

Πιστεύουμε ότι η γνώση θεμάτων που άπτονται της θεωρίας της Αρχαιολογίας⁴ θα βελτιώνει την ποιότητα των προγραμμάτων. Η γνώση π.χ. της προσέγγισης, δόμησης, ερμηνείας και παρουσίασης του παρελθόντος θα είναι χρήσιμη στην κατανόηση διαφορετικών προσεγγίσεων του παρελθόντος από μέρους των παιδιών. Επίσης, γνώση σχετική με την εθνική ταυτότητα και τη διαμόρφωσή της⁵ θα βοηθούσε να απασφουχθούν εύκολες και κοινότητες θέσεις που θεωρούνται πια ξεπερασμένες, όπως η στείρα πατριδολατρία, και τα αντικείμενα να προσεγγιστούν κριτικά, παύοντας να λειτουργούν αποκλειστικά ως σύμβολα προγονικού μεγαλείου.

Έγινε, φαντάζομαι, φανερό ότι η εκπόνηση ενός τέτοιου προγράμματος θα έπρεπε να είναι έργο ομάδας και όχι ενός προσώπου. Επειδή ωστόσο η πρακτική, τουλάχιστον στις περισσότερες περιπτώσεις, άλλα δείχνει, ας μείνουμε στο ένα πρόσωπο που θα ασχοληθεί με τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Παρ' όλες τις δυσκολίες, υπάρχουν πολύ θετικά στοιχεία, των οποίων ο μουσειοπαιδαγωγός θα πρέπει να έχει επίγνωση ώστε να γνωρίζει και τις πραγματικά αξιολογικές δυνατότητες που του δίνονται. Επειδή εξάλλου στις περισσότερες περιπτώσεις ο ίδιος σχεδιάζει και υλοποιεί το πρόγραμμα δεν φαίνεται άστοχη μια σύγκριση με τον εκπαιδευτικό του σχολείου.

Βέβαια, ο κατεξοχήν χώρος παροχής εκπαίδευσης, ίσως και παιδείας, παραμένει το σχολείο. Είναι ωστόσο γνωστές οι αδυναμίες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ένα και μοναδικό εγχειρίδιο, μερικές φορές πολύ κακό, υποχρεωτικό αναλυτικό πρόγραμμα, καθορισμένη ύλη, πολλές φορές με παροχή σχολαστικών και άχρηστων γνώσεων, έλλειψη εφαρμογής νέων διδακτικών μεθόδων, έλλειψη εποπτικής μέσων και γενικότερα υλικοτεχνικής υποδομής, "νωβρη" νοοτροπία, έλλειψη επιμόρφωσης και κινήτρων των εκπαιδευτικών διαμορφώνουν τη σημερινή κακή εικόνα της ελληνικής εκπαίδευσης⁶. Ο μουσειοπαιδαγωγός, αντίθετα, έχει όλες αυτές τις προκλητικές ελευθερίες που προτρέπουν σε δημιουργικό έργο.

Από την άλλη, υπάρχουν συγκεκριμένα προβλήματα που αφορούν τον μουσειοπαιδαγωγό που υλοποιεί ένα πρόγραμμα. Πρώτα-πρώτα θα πρέπει καθημερινά και παρά πολύ γρήγορα να αναπτύσσει μια σχέση εμπιστοσύνης με παιδιά των οποίων τις γνωστικές και συναισθηματικές ιδιαιτερότητες αγνοεί. Σε περίπτωση που απευθύνεται σε διαφορετικές τάξεις, θα πρέπει να βρίσκεται σε ετοιμότητα ώστε αμέσως να προ-

3. "Και εγώ μπορώ να σταθώ όπως ο Αύγουστος...". Μαθητές Β' Δημοτικού σε ζεύγη από Εκπαιδευτικό στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (φωτ. Έλσα Μυρογιάννη).

4. "Η Ρωμαϊκή λεγεώνα σε στάση προεσχής". Δραματοποίηση με πρόχειρα κοστούμια, όπου συμμετέχουν μαθητές, εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες ηθοποιοί. Μουσείο Newcastle Discovery στο Newcastle της Αγγλίας (φωτ. Έλσα Μυρογιάννη).

σαρμόζεται όχι μόνο στην ιδιαίτερη ηλικία αλλά και στην ιδιαίτερη ικανότητα της κάθε τάξης. Έπειτα, καθώς λείπει το κίνητρο της βαθμολόγησης, θα πρέπει να υπάρχει ένα άλλο, εξίσου ισχυρό, ώστε να κρατηθεί το ενδιαφέρον των παιδιών ζωρό. Θα πρέπει λοιπόν το πρόγραμμα να είναι εκλυτικό και διασκεδαστικό έτσι ώστε τα παιδιά να το απολαμβάνουν και να θέλουν να συμμετέχουν ενεργά.

Ένα άλλο σημείο είναι ότι μερικές φορές μπορεί να υπάρξει και υποβόσκουσα αντιπαράθεση μεταξύ μουσειοπαιδαγωγών και εκπαιδευτικών. Συνήθεται, δηλαδή, το πρόγραμμα να παρουσιάζεται από δύο μουσειοπαιδαγωγούς, έτσι ώστε να δουλεύουν με ομάδες μαθητών και να δημιουργούν μεταξύ τους φιλική και ενδιαφέρουσα ατμόσφαιρα. Επίσης, μολοντί πολλές φορές δεν υπάρχουν κατάλληλοι χώροι, ο εξοπλισμός είναι καλύτερος από μιας μέσης σχολικής αίθουσας. Αυτό προκαλεί πολλές φορές την πικρία εκπαιδευτικών, οι οποίοι, αντιμετωπίζοντας ήδη το μουσείο ως χώρο ελίτ, βλέπουν κάποιους να δουλεύουν με συνθήκες πολύ καλύτερες από τις δικές τους, και ενδεχομένως με καλύτερα αποτελέσματα. Ο μουσειοπαιδαγωγός σ' αυτή την περίπτωση θα πρέπει να αντιμετωπίσει τους εκπαιδευτικούς με την απαραίτητη κατανόηση.

Αναφερθήκαμε έως τώρα στους μουσειοπαιδαγωγούς μόνο σε σχέση με τα παιδιά και με εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρονται σε σχολικά τμήματα, επειδή αυτή είναι συνήθως η κύρια ασχολία των μουσειοπαιδαγωγών στην Ελλάδα. Ωστόσο ο μουσειοπαιδαγωγός, ως υπεύθυνος εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έχει πολύ περισσότερες δυνατότητες για δράση. Έφηβοι, ενήλικες διαφόρων κοινωνικών τάξεων και ενδιαφερόμενοι, ηλικιωμένοι, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.ά. θα έπρεπε να αποτελούν ομάδες στις οποίες να απευθύνεται ξεχωριστά το μουσείο στα πλαίσια της διά βίου εκπαίδευσης και στα πλαίσια της γενικότερης εκπαιδευτικής πολιτικής του. Αυτά όλα βέβαια ίσως προϋποθέτουν την κεντρική χάραξη εκ μέρους του υπουργείου Πολιτισμού και εφαρμογή ξεκάθαρης εκπαιδευτικής πολιτικής, σταθερές οικονομικές παροχές για το σκοπό αυτό και συνεργασία με το υπουργείο Παιδείας. Για την ώρα τα εκπαιδευτικά προγράμματα προσφέρονται σε ένα "κενό εκπαιδευτικής πολιτικής"⁷, και αυτό προκαλεί το φόβο ότι μια μέρα θα μπορούσαν να εκλείψουν πάρα πολύ ξαφνικά, όπως έχει επανειλημμένα συμβεί στο παρελθόν σε ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Αγγλία⁸ ή η Γαλλία και το Βέλγιο⁹. Εξάλλου, αυτό το επικοινωνιακό κενό δεν υπάρχει μόνο στον κόσμο των μουσείων, αλλά σχεδόν σε κάθε τομέα της ελληνικής δημόσιας ζωής.

Παρ' όλη τη ρευστότητα και την ανασφάλεια του επαγγέλματος, δημιουργήθηκαν πρόσφατα μουσειοπαιδαγωγικά τμήματα πανεπιστημιακού επιπέδου ως Προγράμματα Σπουδών Επιλογής. Αυτά φιλοδοξούν να ετοιμάσουν πρόσωπα εκπαιδευμένα κατάλληλα για το ρόλο του μουσειοπαιδαγωγού. Ας ελπίσουμε ότι, όταν οι νέοι αυτοί επαγγελματίες ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, ο επαγγελματικός ρόλος για τον οποίο ετοιμάζονται θα εξακολουθεί να υπάρχει.

The Role of the Museum-Educator in Greece

Elisavet Myrogianni-Arvanitidi

The role of the museum-educator in Greece is examined in this article with reference to the required knowledge and skills (s)he must have as well as to the difficulties (s)he may face in the museums of the country. A clear distinction is made between the person who prepares an educational program and the museum-educator who executes it. Then, the advantages and disadvantages of the role the museum-educator plays are detected and compared with those of the school-educator, while the positive factors that activate the former in his/her work are underlined. Needless to say that the creative performance of the museum-educator should be extended as to be addressed to more groups of museum visitors other than students. Finally, the serious concern for the future of this profession in Greece is expressed.

E.M.-A.

5. "Η Ρωμαϊκή λεγώνα αναστομά": Δραματοποίηση με πρόγραμμα κοστούμε, όπου συμμετέχουν μαθητές, εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες ηθοποιοί. Μουσείο Newcastle Discovery στο Newcastle της Αγγλίας (φωτ. Έλσα Μυρογιάννη).

6. Εκπαιδευτική έκθεση που απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας στο Castle Museum του Nottingham της Αγγλίας. Μεγαλύτερα παιδιά δεν μπορούν κι αυτό ν' ανησυχούσαν στο να παίξουν, όπως προτείνεται (φωτ. Έλσα Μυρογιάννη).

